

sazbu trestní. Ovšem může dojít k tomu, že na skutek, na který stanoví zákon trest na svobodě mírnějšího způsobu, vypadá část trestu na svobodě přísnějšího způsobu, avšak jedině v případech § 34 a § 35 (267) tr. zák., t. j. výhradně tehdy, jsou-li různé skutky téhož pachatele předmětem téhož vyšetřování a odsouzení. Tuto výjimku ze zásady § 32 tr. zák. nelze rozšířit i na případy, ve kterých nemůže mít ona výjimka průchodu, protože nebylo (nemohlo být) šetřeno příkazu § 57 tr. ř., by všechny skutky pachatelem spáchané byly souzeny jediným rozsudkem. Ustanovení § 265 tr. ř., jež má tyto případy na zřeteli, jest dáno ve prospěch pachatele a zabezpečuje mu, že ho nešetřením zásady § 57 tr. ř. nestihnou tresty, jichž součet ho nemohl stihnouti při šetření onoho ustanovení, neubírá mu však případné výhody plynoucí z § 32 tr. zák., byť jen proto, že uvedeného předpisu § 57 tr. ř. nebylo nebo nemohlo být šetřeno. Trest přípustný podle § 34 tr. zák. jako část trestu jednotného není vzhledem k § 32 tr. zák. přípustným ani jako trest samostatně uložený. I v případech § 265 tr. ř. dlužno tudíž použití na souzený skutek výhradně trestní sazby, která je zákonem stanovena na tento skutek. Opačný názor, že jest pro skutek dodatečně souzený vyměřiti trest podle sazby, již by bylo použití na celek skutků nyní a dříve souzených, vedl by k důsledku s hlediska § 32 tr. zák. naprosto nemožnému, že jest soudu uložiti trest žaláře pro přestupek, byl-li pachatel odsouzen pro zločin rozsudkem, k němuž dlužno podle § 265 tr. ř. přihlížeti. Takový důsledek jest tím nepřijatelnějším, že zákon nepřipouští — srovnej §§ 355, 356 tr. ř. — při trestných činech, jichž kvalifikace za zločin anebo přestupek závisí na výši způsobené nebo zamýšlené škody, přes zásadu vyslovenou v § 173 tr. zák. ani obnovy trestního řízení z důvodu, že by naplňoval skutkovou podstatu zločinu přestupek, který má být ještě dodatečně souzen, ve spojení s přestupkem souzeným rozsudkem, který byl vynesena po onom přestupku a k němuž jest proto podle § 265 tr. ř. mít zřetel. Budiž jen ještě podotčeno, že z nejnižší výměry trestní sazby obžalobcem navrhované (1 rok do 5 let) zbyl po odečtení trestu předchozím rozsudkem uloženého (6 měsíců) jen doplňkový trest těžkého žaláře šestiměsíčního, tedy trest, k němuž byl samosoudce i bez použití § 54 tr. zák. oprávněn, takže by i s hlediska jeho nesprávného názoru o tom, které trestní sazby jest použití, nebylo bývalo závady proti tomu, by sám věc neprojednal a nerozhodl, pokládal-li obžalobcův návrh, změnivší trestní sazbu, za závazný. Výrok o nepřislušnosti stal se, jelikož byl výsledkem nesprávného výkladu zákona, neprávem. Proto bylo jej jako zmatečný podle § 281 čís. 6 tr. ř. zrušiti a uznati za období § 288 čís. 2 tr. ř. dále, jak shora uvedeno a to podle § 5 zákona čís. 3 ř. zák. z roku 1878 ihned při poradě neveřejné.

Čís. 3181.

Neplatností jest podle zákona stížen pouze nátlak na obviněného ve formě jeho přísedního výslechu jako svědka (§ 170 čís. 1 tr. ř.); porušení předpisu § 202 tr. ř. není ohroženo zmatečností (§ 281 čís. 3 tr. ř.).

Zavinění podle § 335 tr. zák., nechal-li kdo podkopávati převislou stranu hliniště osobou k tomu zjednanou; nezáleží na tom, zda byla tato osoba k práci najata a zda ji konala za odměnu, stačí, že konala práci v zájmu onoho, že týž, ač o tom věděl, práci nezakázal, nýbrž ji přijal a k ní přihlížel; již tím vzešla pro něho povinnost, by dbal toho, by práce byla konána způsobem tělesnou bezpečnost oné osoby neohrožujícím.

Nezáleží na tom, že je tu po případě sbíhající se (převážné) zavinění jiných osob, které byly povinny toho dbáti, by hliniště bylo v bezpečném stavu.

Podle § 335 tr. zák. stačí i nedbalost nevědomá, záležející v tom, že obžalovaný sice nepoznal, avšak při povinné opatrnosti mohl poznati nebezpečnost prací.

(Rozh. ze dne 18. května 1928, Zm II 59/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 10. prosince 1927, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost dovolává se číselně bodu 4, 5, 9 písm. a), 10 § 281 tr. ř. Věcně jsou jí uplatňovány toliko zmateční důvody § 281 čís. 4 a 9 písm. a), protože odvozuje i zmatek čís. 5 jen z opomenutí výsledku svědkyně V-ové, tedy z neúplnosti řízení, nikoliv z neúplnosti rozsudku nastavší opomenutím některého výsledku hlavního přelíčení v soudním výroku a protože uplatňuje po stránce právní naprostou beztrestnost souzeného skutku, nikoliv podřadění jeho pod jiné ustanovení trestního zákona, než kterého naň použil soud nalézací. Než ani s hlediska těchto dvou zmatků nelze stížnosti přiznati důvodnost. Obhájce navrhl při hlavním přelíčení, by byla Františka V-ová slyšena jako svědkyně o tom, že se U. sám obžalovanému nabídl, že ho doprovodí do B., aniž ho obžalovaný k něčemu najal. Než skutečnost, zda U. byl k pracem v hliništi obžalovaným najat a zda je konal za odměnu čili nic, jest nerozhodná; stačí, že U. konal práci v hliništi v zájmu obžalovaného a že obžalovaný, ač o tom věděl, tuto práci nezakázal, nýbrž ji přijal a k ní přihlížel. Neboť již tím vzešla pro obžalovaného povinnost, by dbal toho, by práce byla konána způsobem, tělesnou bezpečnost U-ovu neohrožujícím. Kromě toho spadají skutkové okolnosti návrhem uplatňované do doby před nastoupením cesty obžalovaného a U-e do B. a nebyly by — i kdyby byly V-ovou dosvědčeny a soudem vzaty za prokázány — nikterak vyloučily, že se za cesty do B. anebo v B. stala úmluva, kterou bere soud za prokázanu na základě toho, co sám obžalovaný, byť to pak při hlavním přelíčení popřel, udal na četnictvu a jako svědek u soudu. Návrh obžalovaného byl tedy právem zamítnut, aniž

tím byla porušena zásada § 3 tr. ř. a přivoděn zmatek čís. 4 § 281 tr. ř. Pokud se týče toho, že nalézací soud čerpal své přesvědčení také z výpovědí, jež učinil obžalovaný na četnictvu a v předchozím soudním řízení jako svědek, stačí podotknouti, že oba tyto spisy byly při hlavním přelíčení čteny, zřejmě podle § 252 čís. 2 tr. ř., aniž se obžalovaný proti tomu ohradil. Dlužno připustiti, že postup, jenž v této věci byl zachován, nelze zcela schváliti, ježto stěžovatel byl zřejmě proti předpisu § 202 tr. ř. vyslechnut jako svědek. Avšak zmatečnost tento postup nezakládá; neboť zmatečností podle čís. 3 § 281 tr. ř., která tu jediné přichází v úvahu, jest stíženo pouze porušení předpisu, jehož šetřiti zákon výslovně ukládá pod neplatností, čehož u § 202 tr. ř. není. Neplatností jest podle zákona stížen pouze nátlak na obviněného, jenž se stal ve formě jeho přísedního výsledku jako svědka (§ 170 čís. 1 tr. ř.), přísedně však stěžovatel jako svědek slyšen nebyl.

Další stížností uplatňovaný zmatek § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř. jest povahy homtněprávní, takže bylo stížnosti při jeho dolíčení vycházeti výhradně a z celku skutečností v rozsudku zjištěných. Odchyluje-li se od rozsudečných zjištění, nedokazuje stížnost beztrestnost souzeného skutku, nýbrž jiného skutku, který si sama o své újmě sestrojila, vybočujíc námitkami vybudovanými na takovém pochybeném podkladě vůbec z rámce zrušovacího řízení. Proto netřeba odpovídati na vývody stížnosti, jež odvozují beztrestnost obžalovaného ze svémocných, opačných zjištění rozsudku nedbajících předpokladů, že obžalovaný U-e k práci v hliništi nenajal a o nebezpečí vůbec nevěděl. Ve zdůrazňování příslušných částí toho, čím se obžalovaný při hlavním přelíčení hájil, nelze shledati ani důvodný poukaz na formální vadu neúplnosti soudního výroku. Neboť rozhodovací důvody přihlížejí výslovně i k těmto částem obhajoby včetně tvrzení, že též obžalovaný sám hlínu kopal, a řádně se také s nimi vypořádávají, uvádějíce zejména, proč přiznal soud této obhajobě menší průvodní moc než dřívějším výpovědím obžalovaného. Nehledíc k tomu, nasvědčovala by okolnost, že též obžalovaný sám hlínu kopal, pouze tomu, že nevěděl, že tato práce jest nebezpečná, kdežto podle § 335 tr. zák. stačí i nedbalost nevědomá, která záleží v tom, že obžalovaný sice nebezpečnost prací nepoznal, avšak při povinné opatrnosti poznati mohl. Než ani s ostatními vývody stížnosti nelze souhlasiti. Nezáleží na tom, že obžalovaný neměl ani práva, ani možnosti odstraniti nebezpečný stav části hliniště, jež nebylo majetkem jeho, nýbrž patří obci D. B. Rozsudek neshledává provinění obžalovaného v tom, že opomenul nápravu nebezpečného, protože sesutím převislé strany hrozícího stavu hliniště, nýbrž v tom, že nechal U-e podkopávati převislý massiv hlíny a určil a postavil ho na místo tak nebezpečné, kde ho nechal pracovati, ačkoliv musil neb alespoň mohl předpokládati, že z podkopávání základny massivu hlíny hrozí nebezpečí sesutí hlíny a škody s tím spojené, a ačkoliv, jak rozsudek rovněž zjišťuje, nebyl oprávněn sám hlínu si kopati. Okolnost, že je tu po případě zavinění i osob, které byly povinny toho dbáti, by hliniště bylo

v bezpečném stavu, jest nerozhodná, poněvadž sbíhající se zavinění těchto osob, byť i bylo snad převážné, nesprošťovalo by obžalovaného zodpovědnosti podle § 335 tr. zák. Další námitku, že obžalovaný nemohl U-i nic rozkazovati a nemohl mu ani násilím, ani rozkazem zabrániti, by se nepostavil na nebezpečné místo, nelze bráti vážně. Zjednal-li obžalovaný U-e k práci v hliništi, pokud se týče nechal ho pro sebe ve své přítomnosti pracovati, měl právo určití mu způsob a místo práce, měl však, protože byl příčinou, že se U. dostal do okolností proň po případě nebezpečných, i povinnost, určití způsob a místo práce tak, by byl U. před nebezpečím chráněn, přesněji, by nebyl vydán nebezpečí hrozícímu ze stavu stěny hliniště při práci na určitém místě a určitým způsobem. Nebylť obžalovaný pouhým nezúčastněným pozorovatelem, jímž by byl člověk, který by šel náhodou kolem, nýbrž původcem toho, že U. v hliništi pracoval, a v důsledku toho podle přirozených zásad i zodpovědným za to, by se práce jím zjednaná buď konala bez nebezpečí pro právní statky § 335 tr. zák. chráněné nebo, nebyla-li bez takového nebezpečí možnou, vůbec se nekonala. Budiž připuštěno, že se předpisy min. nařízení čís. 116 ř. zák. z roku 1908 nevztahují na pekaře, jímž jest obžalovaný, přesněji, že nelze na obžalovaném žádati jich znalost a odvoditi z nich pro obžalovaného možnost poznání nebezpečnosti takového způsobu dobývání hlíny, které se předpisům těm příčí. Než na jiném stanovisku nestojí ani rozsudek první stolice, který z oněch předpisů odvozuje jen objektivní předpoklad nebezpečí a zejména míry jeho, avšak zjištění, že stěžovatel musil aneb alespoň mohl poznati nebezpečí se skutkem spojené, odvozuje ze samotných údajů obžalovaného, z dřívějších prací jeho v hliništi a z přirozených následků závadného způsobu dobývání hlíny pro obžalovaného jako rozumného člověka poznatelných. Stížnost ukázala se i v částech, jimiž provádí uplatňované důvody zmatečnosti po zákonu, neodůvodněnou a byla proto zavržena.

Čís. 3182.

Hranice mezi pokusem (skutkem vedoucím ke skutečnému vykonání zločinu) a jednáním přípravným leží tam, kde se zlý úmysl pachatele stělesňuje a projevuje ve vnějším jeho počínání; pojmu pokusu nelze podřaditi vnější počínání pachatele, z něhož nelze na jeho zlý úmysl vůbec (povšechně) usuzovati, aniž by se přihlíželo k tomu, co o svém úmyslu sám udává; stačí však, projevuje-li se v tom, co se zevně děje, zlý úmysl pachatelův, přivoditi výsledek určitého druhu, jehož úmyslné způsobení tresce zákon jako zločin, způsobem pro třetí osoby poznatelným, t. j. takovým, že pozorovatel zevního děje může z něho poznati zlý úmysl pachatele, byť i nebyl naprosto vyloučen ani jinaký výklad děje; tomu jest vyhověno, má-li zevní děj i jen povšechné znaky oné skupiny činů, jimiž se podle zkušenosti přivádí výsledek, který měl býti tím, co pachatel předsevzal, přivoděn.